

Statsbudsjettet 2022

Stortingets finanskomite 25. oktober 2021

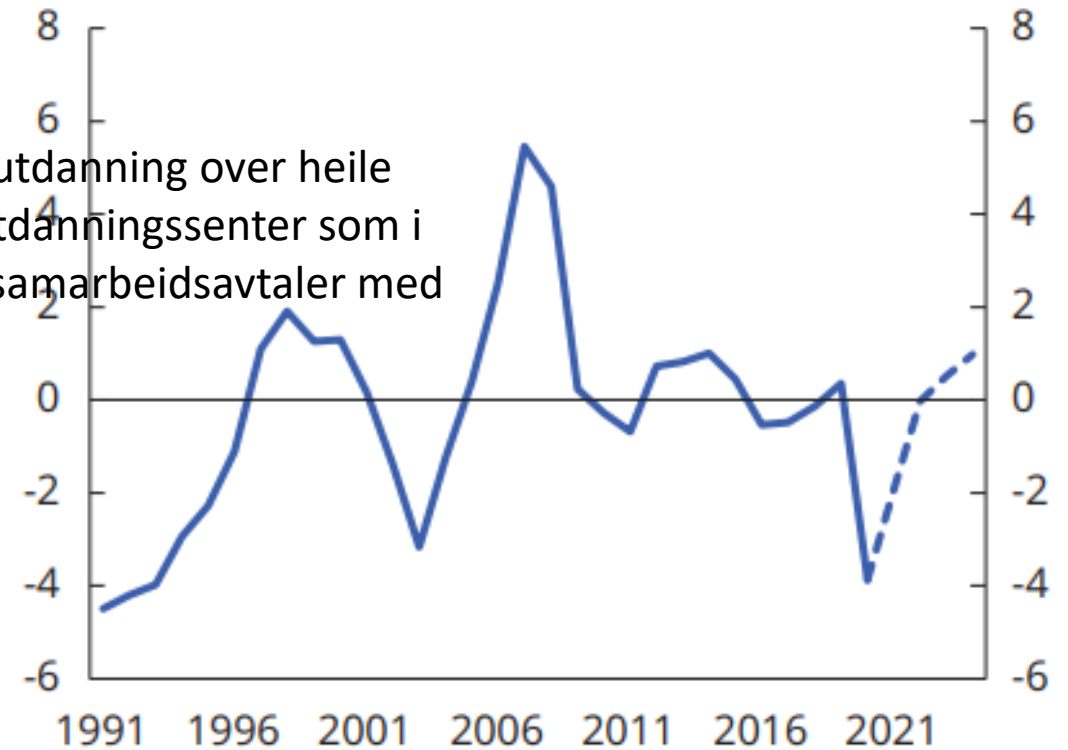
Helge Eide og Torbjørn Eika

NB2021: Normal kapasitetsutnyttelse i 2022

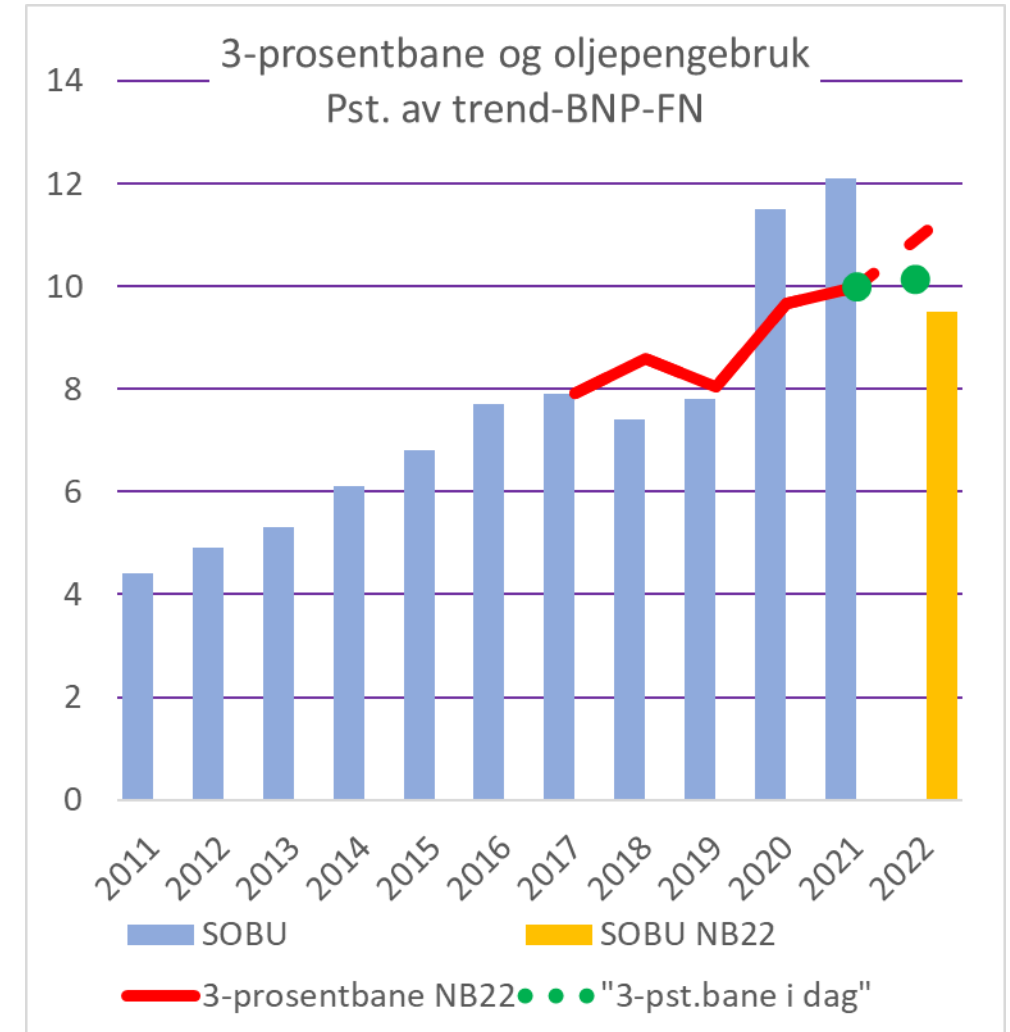
- Viktige drivkrefter er kraftig vekst i
    - Privat konsum
      - 4,0 pst. i 2021 og 11,1 pst i 2022
    - Fastlandseksport Lansere ei reform for desentralisert utdanning over heile landet, blant anna gjennom lokale utdanningscenter som i hovudsak er eigde av fylka eller har samarbeidsavtaler med eksisterande institusjonar
  - Problemer på tilbudssiden
    - Flaskehalsar
    - Transport
    - Økte energipriser
  - Strukturelle endringer
- > Norsk økonomi ikke normalisert
- **NB21 for optimistisk – kommunale skatteprosentar for lave?**

B. Beregnet produksjonsgap i fastlandsøkonomien.³ Prosent. 1991–2024

Oljepengebruken klart under krittstrekken i 2022

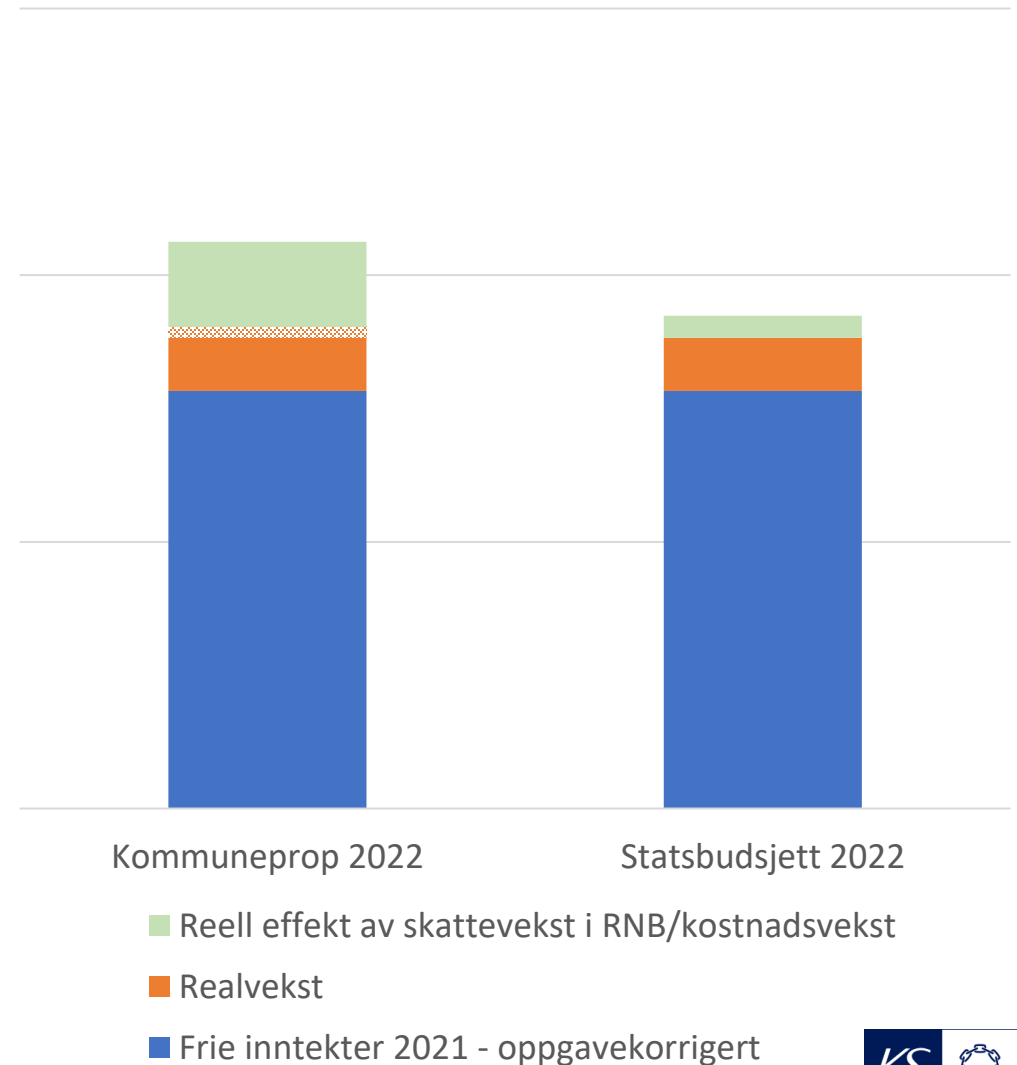
- Bortfall av midlertidige koronautgifter
- Verdens børser har økt mye lenge
- NOK historisk svak
- Men: Fondet har falt
  - Handlingsrommet halvert
    - Burde hatt en stor sikkerhetsmargin

Sterke krefter mot kommuneøkonomien

- 2021 ser meget bra ut
  - mindre grunn til glede over 2022
- «Ny» merskattevekst i 2021 5,9 mrd. kroner
  - I tillegg til 3,2 mrd. kroner i RNB
- Økt prisvekst (deflator)
  - spiser opp 2,5 mrd. kroner av merskatteveksten i 2021
- Realveksten i frie inntekter 2,0 mrd. kroner i 2022
  - Nedre grense i signalisert intervall i Kom.prop
  - Realverdien av frie inntekter i 2022 2,5 mrd. kroner mindre enn «lovet» i RNB/Kom.prop

Illustrasjon: Effekt av kostnadsvekst 2021

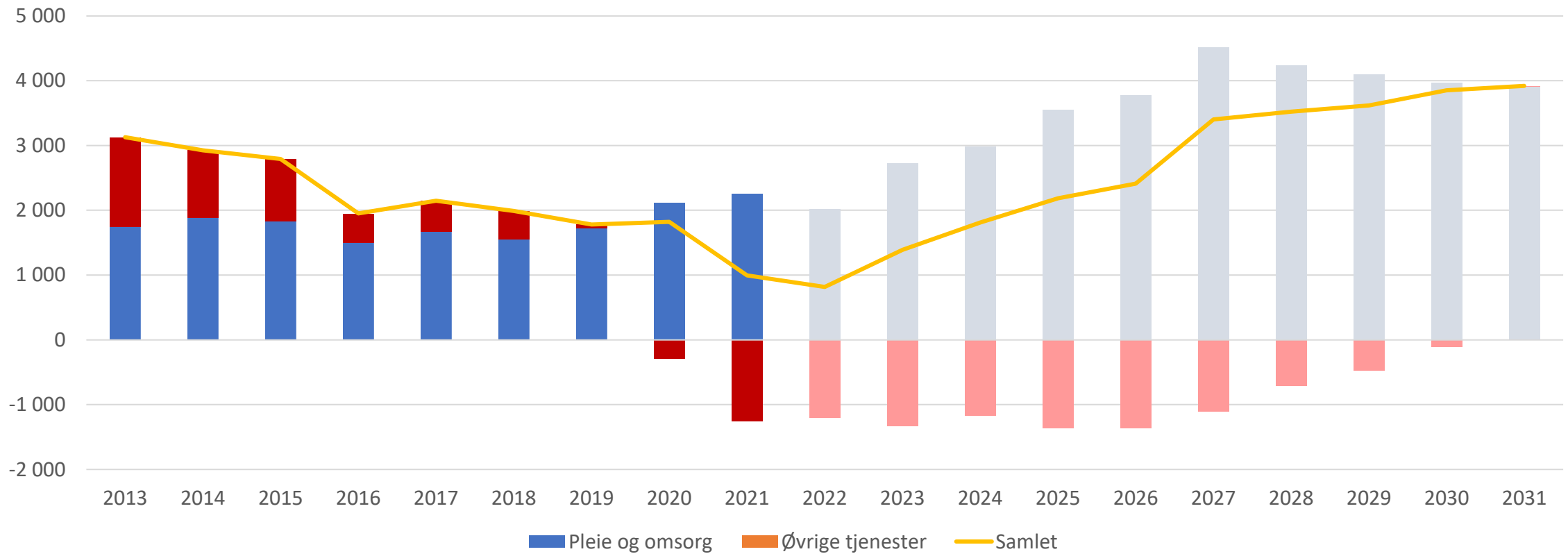
Skatten redder kommuneøkonomien (i 2021...)

- Økt skatteinngang i 2021 er buffer mot økte priser (strøm og byggevarer), men også mot merforbruk (økte behov) i tjenestene, særlig helse- og omsorg
- Økte skatteinntekter (ut over budsjett) er i hovedsak et engangsfenomen i 2021
- Vekst i behov for tjenester er varig

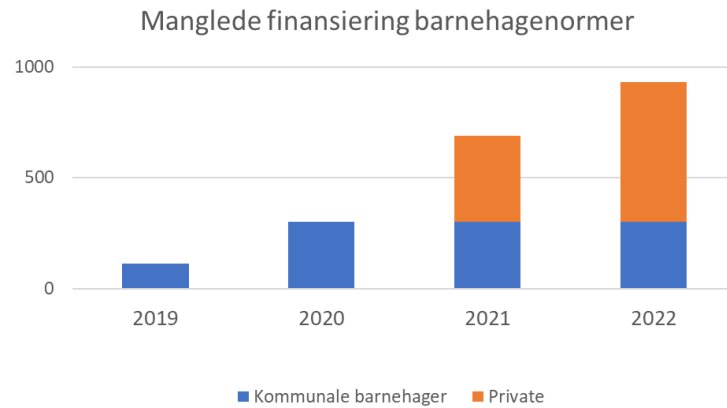

Flere eldre i årene fremover innebærer økt årlig tilskuddsbehov for kommunene – og behov for å flytte midler i kommunene fra skole og barnehage til pleie og omsorg

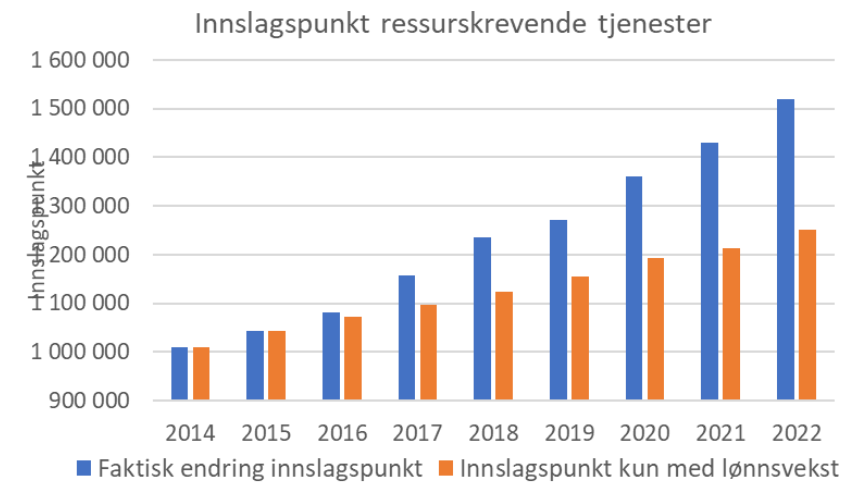
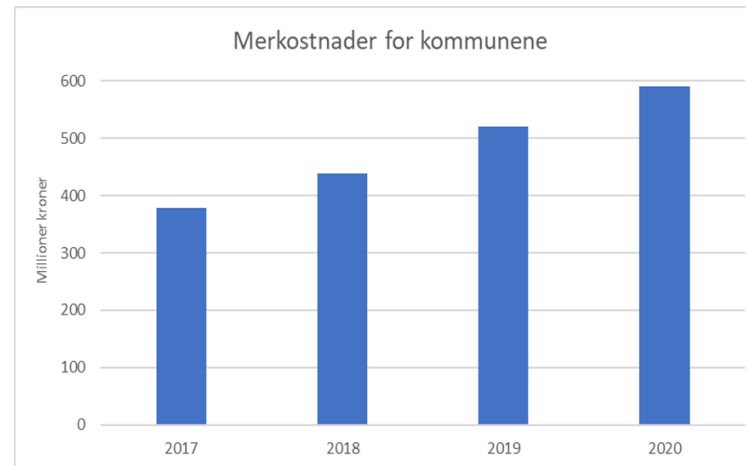
Landet - Historisk og forventet kostnadsvekst som følge av befolkningsendringer, mill. 2021 kroner

Nye kostnader som må dekkes først i 2022

Tilleggsfinansiering for fastlegedekning

Ressurser til å styrke forebyggende barnevernsarbeid etterlyses

[barn-og-foreldre/barnevern/utvikling-for-barnevernet/barnevernsreform/](#)

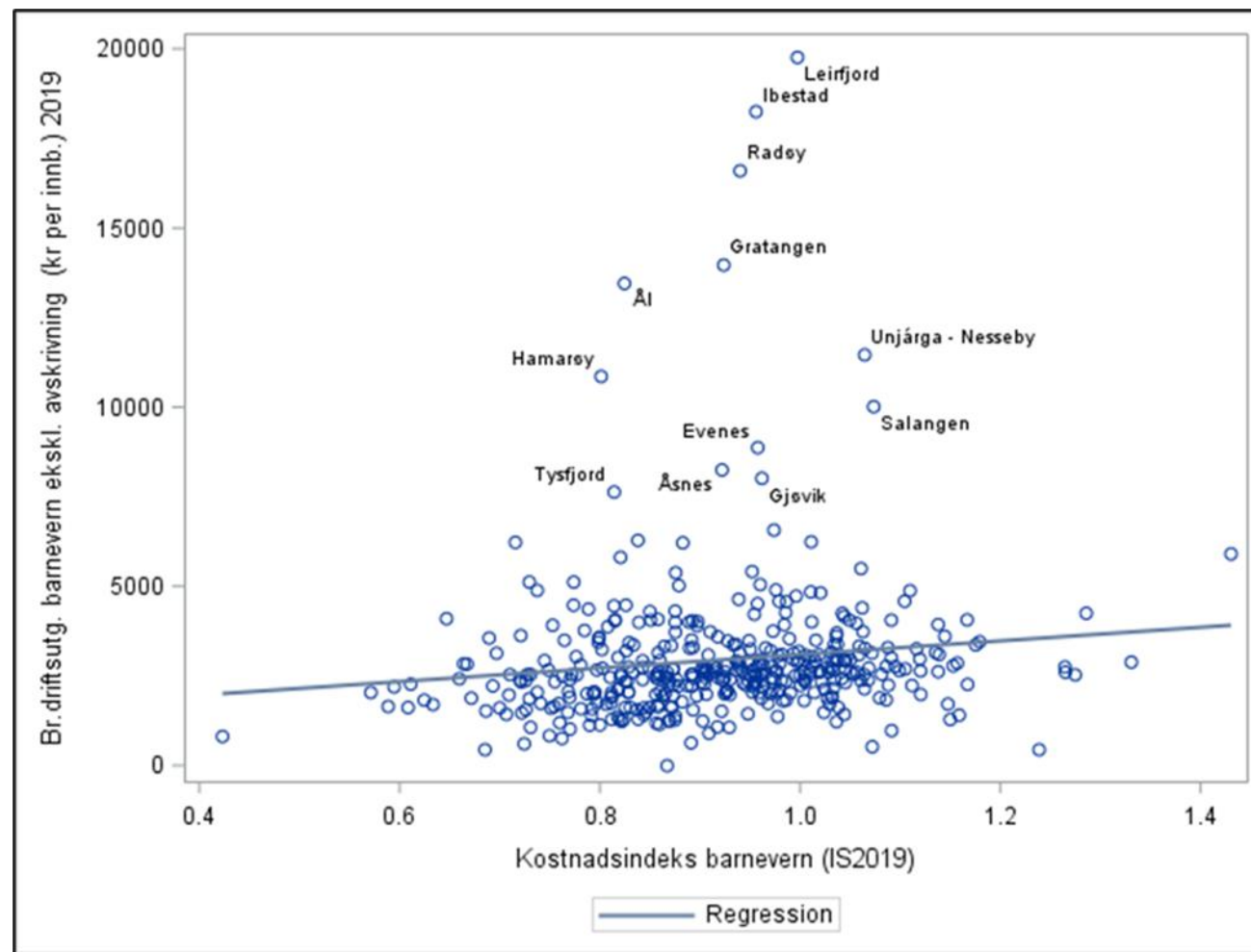
Barnevernsreformen - en oppvekstreform

Statsforvalterens Barn- og ungepanel gir oss gode råd i saker som gjelder barn og unge, blant annet om barnevernet.

I 2022 trer barnevernsreformen i kraft. Formålet er at barn som trenger det, skal få hjelp til rett tid. Kommunene får et større ansvar for barnevernet, og det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet må styrkes. Barnevernsreformen er derfor også en oppvekstreform.

Kilde: Statsforvalteren i Innlandet

Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Krevende for kollektivtransporten

- Full kollektivkompensasjon til fylkeskommunene gjennom pandemien
- Men
  - Ikke nye midler til kollektivtransporten i overgangen fra pandemi til ny normal
  - Alternativer: rutekutt eller innstramminger andre steder i fylkeskommunens budsjett

Foto: Ruter

Forventninger til tilleggsproposisjonen

- Styrking av velferdstjenestene og forebyggende innsats i kommunene
- Fylkeskommunal kollektivtrafikk og samfunnsutviklerrolle
- «Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2022 øke kommunesektorens inntekter med 3 mrd. kroner ut over regjeringens forslag i kommuneproposisjonen for 2022»
- ..... der anslagsvis 700 mill. kroner skal gå til økning av fylkeskommunenes ramme.

Og oppfylle et positivt løfte i ny regjeringsplattform!

- «Regjeringen vil kompensere kommunene for inntektstapet knyttet til kuttet i eiendomsskattet på verk og bruk (maskinskatten)»
- Status pr 25. oktober 2021:
  - Samlet tap ved full innfasing i 2025 (2017-oversikt):
    - 730 mill kr
  - Stortingets vedtak i 2017 om fullt innfasert kompensasjon i 2025:
    - 500 mill kr
  - Revidert kompensasjonsmål i 2025 fra 2020:
    - 300 mill kr

Statsbudsjettet 2022

Stortingets finanskomite 25. oktober 2021

Helge Eide og Torbjørn Eika

